

Quin tipus de joc influeix en el desenvolupament?

written by Isabel Bixquert | 31 de January de 2023

Des que naixem, interactuem amb l'entorn i les persones més properes, amb la intencionalitat inherent de comunicar-nos, entendre el món i saber-nos-hi desenvolupar.

A la primera infància, els entorns que generen experiències agradables, aquelles on les interaccions entre la persona adulta i el xiquet o xiqueta promouen l'enteniment mutu, la creació de sentit i la construcció de la identitat, fonamenten el [desenvolupament cognitiu i psicosocial, a més d'influir positivament en la salut en general](#). Per contra, quan les primeres vivències no tenen aquests factors i estan marcades per situacions d'estrés tòxic, es produeixen conseqüències molt perjudicials en la salut mental i física que poden romandre al llarg de la vida.

[El joc és un element clau que ajuda a construir l'arquitectura del cervell](#), ja que comporta de manera intrínseca l'adquisició de les [habilitats bàsiques](#) per a l'aprenentatge i el desenvolupament. A través d'un context lúdic com és el joc, el pensament, les emocions i els sentiments conflueixen al camp de les interaccions socials i dels reptes cognitius que s'hi estableixen.

Però, si volem que millore el desenvolupament cognitiu i social, com hem d'enfocar el joc, des de l'àmbit familiar i

educatiu? És molt rellevant que en el joc es promoguen **relacions receptives, el que es coneix com "serve and return"**, ja que només així es produeixen les connexions neuronals necessàries per al desenvolupament òptim en les primeres etapes de la vida, i l'enfortiment d'eixes connexions tant en l'adolescència com en l'edat adulta. El suport que una persona adulta pot oferir a una xiqueta de 3 anys en el transcurs d'un joc, **per exemple, verbalitzant el principi d'una paraula perquè aquesta l'acabe**, suposa una ajuda que promou la confiança entre totes dues i, alhora, proporciona la bastida per a arribar al coneixement i al desenvolupament del llenguatge. En edats més avançades, als **jocs destratègia, com els escacs**, la persona adulta pot presentar al xiquet o la xiqueta diferents alternatives de moviment quan es requereix; d'una banda, es condueix a la reflexió i, paral·lelament, es va desenvolupant la flexibilitat mental **per a saber desenvolupar-se en diferents contextos i predir les possibles conseqüències de les accions** que es poden exercir.

Cal remarcar que aquestes relacions de suport i reciprocitat que es donen durant el joc també reforcen les habilitats de l'adult tant en el pla psicològic com en el socioemocional. Habilitats bàsiques per a la vida com la planificació, l'enfocament, l'autocontrol, la consciència i la flexibilitat mental s'ofereixen en les relacions receptives, afavorint també el benestar i, per tant, la protecció de les persones contra l'estrès tòxic. En estos contextos interactius, les funcions executives i d'autoregulació s'entrellacen amb les mirades, els gestos, el to de veu, el riure, la complicitat, etc., generant un vincle socioafectiu essencial que permet consolidar els mecanismes necessaris per tal de fer front a les adversitats i circumstàncies que la vida en societat comporta.

En base a estos coneixements, es constata que no qualsevol manera de jugar fomenta el desenvolupament i una vida saludable a la infància; és clau que les famílies i els responsables de l'educació posen en pràctica aquestes evidències, tant a les llars com a les escoles, ja que possibiliten espais divertits de qualitat amb els xiquets i les xiquetes, a través de **relacions receptives on el suport mutu, la dialogicitat i les habilitats cognitives comparteixen el mateix "terreny de joc"**. Avançar cap a una societat que construïska relacions sòlides per a fer front a la vida amb les capacitats òptimes és una responsabilitat i una oportunitat imminent per a l'educació de les generacions futures.

[Imatge: Unsplash]